

Bilag nr. 6: Notat med behandling af høringssvar fra fordebat

Forslag til lokalplan nr. 472 for et teknisk anlæg til vindmøller ved Låstrup samt forslag til tillæg nr. 64 til Kommuneplan 2013 – 2025

Der har været gennemført fordebat fra den 11. august 2016 til 7. september 2016.

Der har den 16. august 2016 været afholdt et borgermøde.

Der er kommet 45 forslag, ideer og bemærkninger fra:

Nr.	Part	Mailadresse
(1)	Viborg Museum, Hjultorvet 4, 8800 Viborg, att. Kamilla Fiedler Terkildsen	kft@viborg.dk
(2)	EnergiMidt Forsyning & Service A/S, Tietgensvej 4, 8600 Silkeborg, att. Bente Christensen	bch@energimidt.dk
(3)	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Arsenalvej 55, 9800 Hjørring, att. John Jensen	fes-efs08@mil.dk
(4)	Viborg Stift, att. Dorthe Pinnerup	dp@km.dk
(5)	Ellen Ng, Hong Kong	nghaping@gmail.com
(6)	Aneta Borecka, Nørremarkvej 16, 8832 Skals	aneta-borecka@wp.pl
(7)	Krzysztof Lubik, Nørremarksvej 16, 8832 Skals	k.lub.ik@wp.pl
(8)	Jacqueline Lai, Viegaard Stutteri (Hong Kong)	jacquelinelai@hotmail.com
(9)	Kirsten Jakobsen, Løgstørvej 59, Nr. Rind, 8832 Skals	kirstenjakobsen6@gmail.com
(10)	Martyna Dovidaitė, Viegaard Stutteri (Lithauen)	martynute11@gmail.com
(11)	Palusi Maimaitituexun, Mueradili Abudureyiu, Viegaard Stutteri	105360943@qq.com
(12)	Natalia Mielezskiewicz, Vievej 13, 8832 Skals	n.mielezskiewicz@gmail.com
(13)	Kirsten Jakobsen, Løgstørvej 59, 8832 Skals	kirstenjakobsen6@gmail.com
(14)	Natalia Kurek, Vievej 24, 8832 Skals	nataliakurek@poczta.onet.pl
(15)	Gabija Narušytė, Viegaard Stutteri	gabijanarusyte@gmail.com
(16)	Evelina Žičkutė, Viegaard Stutteri (Lithauen)	zickute.evelina57@gmail.com
(17)	Michael Schou, Spanggårdvej 12, 8800 Viborg	michaelschou@ymail.com
(18)	Miia Maria Byrialsen, Nørremarksvej 16, 8832 Skals	viegaard@viegaard.dk
(19)	Miia Maria Byrialsen, Vievej 22, 8832 Skals	miiab@icloud.com
(20)	Torben Frandsen, Tørring Ridecenter	cp1@live.dk
(21)	Jeanette og Jesper Fallesen, Vievej 5, Låstrup, 8832 Skals	lyngholmfallesen@gmail.com
(22)	Søren Knudsen, Vievej 4, 8832 Skals	soren-knudsen@hotmail.com
(23)	Marie og Gert Hansen, Vievej 14, Låstrup, 8832 Skals	marieoggert@gmail.com
(24)	Litten Høyer-Nielsen, Vievej 12, 8832 Låstrup	littenhoyer@hotmail.com
(25)	Danny Høyer-Nielsen & Litten Høyer-Nielsen, Vievej 12, 8832 Låstrup	littenhoyer@hotmail.com
(26)	Frederikke Strøm, Vievej 13, Stutteri Viegården, Skals	fruddi444@outlook.dk
(27)	Ole Dalsgaard, Ternevej 7, Ulbjerg, 8832 Skals	oledalsgaard@fiberpost.dk
(28)	Ole Dalsgaard, Ternevej 7, Ulbjerg, 8832 Skals	oledalsgaard@fiberpost.dk

(29)	Ole Dalsgaard, Ternevej 7, Ulbjerg, 8832 Skals	oledalsgaard@fiberpost.dk
(30)	Aarhus Universitet Foulum, Blichers Allé 20, 8830 Tjele	jwc@anis.au.dk
(31)	Sine og Claus Kokholm Jensen, Løgstørvej 68, Tolstrup, 8832 Skals	info@ulbjerg-fodboldgolf.dk
(32)	Birthe og Jakob Reitz, Låstrupbakken 6, 8832 Skals, Låstrup	jr@reitzguitars.dk
(33)	Kirstine og Flemming Pedersen, Vievej 20, 8832 Skals	fam.pedersen@outlook.com
(34)	John Byrialsen, Viegaard Stutteri	jacquelinelai_@hotmail.com
(35)	Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	murerfirmaetpeterbuhl@gmail.com
(36)	Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	murerfirmaetpeterbuhl@gmail.com
(37)	Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	murerfirmaetpeterbuhl@gmail.com
(38)	Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	murerfirmaetpeterbuhl@gmail.com
(39)	Torben Bligaard, Tingvej 50, 8832 Skals	torbenbligaard@jubii.dk
(40)	Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	murerfirmaetpeterbuhl@gmail.com
(41)	Susanne Taarnager Strøm (gentagelse af nr. 26: Frederikke Strøm, Vievej 13, 8832 Skals)	susanne.taarnager@live.dk
(42)	Jens M. Christiansen, Vievej 8, Låstrup, 8832 Skals og Verner Christiansen, Vievej 6, Låstrup, 8832 Skals	
(43)	Niels Jørgen Nielsen, Viegaard Stutteri ApS	
(44)	Zhang Yong Jun, Viegaard Stutteri	viegaard@viegaard.dk
(45)	Dorte Obel og Martin De Ross, Løgstørvej 61, 8832 Skals	

Resume af forslag, ideer og bemærkninger fremgår af skemaet på herunder sammen med forvaltningen forslag til svar.

6. Aneta Borecka, Nørremarkvej 16, 8832 Skals	Bemærker, at hestene på Viegaard er meget ude for at styrke deres psyke, og at det er fremtidige vinderheste, og at heste skræmmes meget let, og frygter hvordan hestene vil reagere på vindmøllernes bevægelse og støj – særligt om natten hvor hestene har brug for hvile. Bemærker, at erfaring fra Tyskland viser, at det ikke er en god ide med heste i nærheden af vindmøller. Bemærker, at det farligste er byggeperioden pga. uro, råb og hurtig kørsel. Det kan forårsage tab af kontrol med hestene og give anledning til mange uheld.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten. Hvis vindmølleprojektet godkendes, er forvaltningen sindet at give en midlertidig adgangstilladelse til Skive Landevej for at minimere ekstra transport på Vievej og Nørremarksvej i anlægsperioden. I en eventuel VVM-tilladelse vil der blive stillet vilkår om arbejdet på byggepladsen herunder om støj og færdsel, også i anlægsfasen.
7. Krzysztof Lubik, Nørremarksvej 16, 8832 Skals	Mener, at vindmøller tæt på hestene på Viegaard vil skræmme dem, så de løber ud på vejene, hvor det vil være farligt at indfange dem. Mener, at der vil være støj fra vindmøllerne, som vil kunne forstyrre muligheden for ro på Nørremarksvej 16.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages.
8. Jacqueline Lai, Viegaard Stutteri (Hong Kong)	Bemærker, at svargiver som professionel rytter har valgt Viegaard Stutteri pga. topprofessionel træning fra John Byrialsen og pga. faciliteter af høj kvalitet herunder stalde, indendørs og udendørs ridebaner, græsningsarealer og vigtigst af alt pga. rummelige og rolige omgivelser. Bemærker, at Viegaard Stutteri er afhængige af hestenes velfærd, da hovedforretningen består i salg af heste til professionelle og amatører. Køberne besøger typisk stutteriet i forbindelse med vurdering af hestene ved et køb. Mener, at vindmøller vil resultere i et stort tab for forretningen på Viegaard Stutteri og have en negativ effekt på sikkerheden. Mener, at vindmøller i området vil kunne devaluere værdien af værdifulde heste, og at kunder skal have nye forsikringer til deres værdifulde heste. Bemærker, at sportsheste er mere følsomme overfor forstyrrelser,	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.

	og (8) mener, at vindmøllerne vil påvirke hestenes tillid, vaner og frygt. Det kan kræve fornyet træning eller være uopretteligt. Mener, at vindmøller i området vil være et konstant snurrende objekt, der vil give forstyrrende skygger og støj.	Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, og at vindmøllerne overholder kommuneplanens retningslinjer om maksimalt 10 timers skygge om året (reel skyggetid), for at planerne kan vedtages.
9. Kirsten Jakobsen, Løgstørvej 59, Nr. Rind, 8832 Skals	Mener, at fristen for indkaldelse til borgermøde (7 dage) og svarfrist (28 dage) er uacceptabel kort. Mener, at fremlæggelsen på borgermødet var under al kritik og, at udbyttet var meget ringe samt at de tilstedeværende politikere og planlæggere ikke var tilstrækkeligt rustet til at besvare de forskellige spørgsmål. Bemærker, at der bør rettes op på tidsfrister og fremlæggelser ved kommende møder. Mener, at orienteringen om værditabsordningen og køberetsordningen samt orientering om tidsfristen på 8 uger for anmeldelse af krav om værditabsordning var groft tilsidesat.	Udvalget tager kritikken til efterretning. Forvaltningen forsøgte sammen med ansøgers rådgiver at tilrettelægge et borgermøde, hvor alle kunne få besvaret spørgsmål individuelt på baggrund af et samlet oplæg fra forvaltningen, som skulle give en overordnet præsentation af ansøgningen og planlægningsprocessen. Herefter var der mulighed for at få en 1 til 1 dialog med både ansøger, rådgivere, politikere og embedsmænd, så spørgsmål af forskellige karakter kunne besvares. Der var materiale til rådighed, som belyser planerne, som de kan forventes at se ud på et indledende stadium. Forvaltningen havde på mødet indtryk af, at interesserede blev ledt hen til den rigtige ekspertise. Forvaltningen har desværre ikke viden om, hvilke spørgsmål der synes ubesvarede, men vil opfordre svargiveren til at kontakte forvaltningen. Udvalget tager kritikken til efterretning. Det er først i forbindelse med offentliggørelsen af planforslag og miljørapport/VVM-redegørelse og i den dertil knyttede høringsperiode, at der i henhold til lovgivningen (Bekendtgørelse af lov om fremme af vedvarende energi) skal afholdes et offentligt møde, hvor Energinet.dk redegør for værditabs- og køberetsordningerne. Forvaltningen orienterede på borgermødet kort om køberetsordningen, værditabsordningen og Grøn Ordning. Forvaltningen meddelte, at der vil blive afholdt et informationsmøde om ordningerne ved offentliggørelse af planforslagene.

10. Martyna Dovidaitė, Viegaard Stutteri (Litauen)	Bemærker, at hvis sportsheste bliver bange for fx vindmøller, så er det svært at håndtere dem og de kan løbe væk. Det vil være en risiko, at de løber ud på vejen og forårsager ulykke. Mener, at vindmøller er en dårlig og farlig ide i et område, hvor der ligger et stutteri med mange års udvikling bag sig indenfor træning og avl. Mener, at vindmøller giver meget støj og kaster skygger, som kan skræmme hestene, som kan kaste rytterne af.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.
11. Palusi Maimaituerxun, Mueradili Abudureyiti, Viegaard Stutteri	Bemærker, at de som professionelle ryttere træner til kinesiske mesterskaber i 2017 og andre europæiske mesterskaber og at deres 4 heste, som er på højt internationalt niveau er købt hos Viegaard Stutteri. Bemærker, at Viegaard Stutteri tilbyder god træning og gode faciliteter, som fx god plads, træningsbaner og skov samt fredelige omgivelser. Det er afgørende for deres træning, at sikkerhed, og udviklingen af hestene er i højsædet. Bemærker, at vindmøller i området kan skræmme hestene og dermed udgøre en fare for ulykke for rytterne. Bemærker, at det ikke vil være muligt for John Byrialsen at flytte sine 200 heste, og at det vil være sørgeligt at miste de gode træningsforhold, at se talentfulde heste lide og at se forretningen blive påvirket af vindmølleprojektet. Bemærker, at vindmøller i området vil have en negativ effekt på de store investeringer på Viegaard Stutteri i form af værdifulde heste, og at det dermed vil være for stor en risiko for deres sponsor.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.
12. Natalia Mieleszkiewicz, Vievej 13, 8832 Skals	Mener, at vindmølleplanlægningen bør stoppes, da det kan ødelægge forretningen og være farligt for dyr og mennesker. Bemærker, at Viegaard Stutteri har 900 heste. Bemærker, at heste i naturen søger rolige og sikre steder, og at de er frygtssomme og let kan skræmmes, og at der på Viegaard Stutteri er opmærksomhed på forsigtig færdsel omkring hestene.	

	Bemærker, at vindmøller tæt på stutieriet vil være en katastrofe og at de vil være meget farlige for mennesker og heste, og at det vil øge risikoen for de unge ryttere under 18 år som stutieriet har ansvaret for. Mener, at heste højst sandsynligt vil reagere på vindmøllestøjen, vindmøllevingernes bevægelse eller skyggerne fra vingerne. Mener, at støj fra vindmøller er meget højere end lyd fra trafik, tog eller fly. Bemærker, at British Horse Society har lavet en guide om planlægning for vindmøller i nærheden af heste, som beskriver vindmøllers negative effekt på heste.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, og at vindmøllerne overholder kommuneplanens retningslinjer om maksimalt 10 timers skygge om året (reel skyggetid), for at planerne kan vedtages. Guiden fra British Horse Society (BHS) vil indgå i miljørapportens behandling af bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste.
13. Kirsten Jakobsen, Løgstørvej 59, 8832 Skals	Bemærker, at området ikke er udlagt som vindmølleområde i Kommuneplan 2013 – 2025. Mener, at området ikke er udpeget efter grundig planlægning og med stort hensyn til naboer og natur jf. videnblad: 'Regler og grænseværdier for vindmøllestøj'. Foreslår, at kommunen overvejer en anden placering af vindmøllerne, så de ikke rammer så mange naboer, naturfølsomme områder og fortidsminder. Foreslår, at det undersøges, om området kan tåle belastningen af vindmøllerne herunder påvirkning af gravhøje, plantager og udpeget værdifuldt landskab. Mener, at vindmøllerne vil være en industrivirksomhed i det åbne land.	Byrådet har, siden Kommuneplan 2013 – 2025 blev vedtaget, modtaget 14 ansøgninger om nye vindmølleområder. Klima og Miljøudvalget besluttede den 25. februar 2016, at 5 af de konkrete ansøgninger skal undersøges nærmere, herunder området ved Låstrup herunder igangsætning af planlægning og miljørapport Det er vurderet, at området ved Låstrup kan overholde lovgivningens krav om afstand til naboer og natur m.m. Vindmøllernes påvirkning af naboer, natur, landskab, gravhøje mv. vil blive undersøgt og beskrevet i den miljørapport, som kommer til at ledsage planforslaget. Ifølge planloven betragtes vindmøller som et teknisk anlæg i det åbne land.

	Spørger, om man kan stole på, at møllernes placering vil være i overensstemmelse med de oplyste støjgrænser for de enkelte ejendomme, eller om man kan risikere, at der sker væsentlige ændringer fra det oplyste. Spørger, hvorfor Løgstørvej 59 ikke er indtegnet som lydfølsomt område, selvom den ligger lige så langt fra vindmøllerne som en ejendom der ligger i lydfølsomt område. Mener, at Løgstørvej 59 vil være udsat for skygger og blink om formiddagen. Foreslår, at kommunen undersøger, hvordan området påvirkes af trykbølger fra vindmøllerne både i luft og jord.	Det ansøgte projekt kan godt blive justeret undervejs i planlægningsprocessen, dog således at krav til afstand, støj mv. i forhold til nabobeboelse er overholdt. Lokalplanen og VVM-tilladelsen fastsætter helt konkrete placeringer baseret på dokumentation (beregninger) for at de kan overholde lovgivningen. Den endelige placering af vindmøllerne vil fremgå af de planforslag, som sendes i høring. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages. Løgstørvej 59 ligger uden for de ansøgte vindmøllers støjkonsekvensområde. I miljørapporten vil der præsenteres støjberegninger for alle beboelsesejendomme indenfor en radius af ca. 1 km. Løgstørvej 59 vil ifølge skyggeberegningerne kunne modtage mere end 10 timers reel skyggetid om året. Det er en forudsætning, at vindmøllerne overholder kommuneplanens retningslinjer om maksimalt 10 timers skygge om året (reel skyggetid), for at planerne kan vedtages. Der vil derfor blive stillet vilkår om skyggestop, så der bliver maksimalt 10 timers skyggekast ved beboelsen på Løgstørvej 59. Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, der ud fra registeroplysninger kan belyse, om støj fra vindmøller kan forårsage hjerte-kar- lidelser, depression, højt blodtryk, søvnforstyrrelser, diabetes og påvirkning af fødselsvægt. Undersøgelsen er delt i to dele, som forventes afsluttet i hhv. 2016 og 2017.
14. Natalia Kurek, Vievej 24, 8832 Skals	Bemærker, at flere forskningsstudier konkluderer at støj, lavfrekvent støj, refleksioner, skygger, elektromagnetisk stråling og vibrationer har en dårlig indflydelse på mennesker og dyr. Bemærker, at vindmøller kan stresser heste. Drægtige hopper går normalt på arealerne nær vindmøllerne forår og sommer, og med et højt niveau af stress og støj er der risiko for abort, manglende accept af nyfødte føl og forstyrrelse i mælkeproduktionen.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.

	Bemærker, at hestenes reaktion på farer (støj og skygge) kan resultere i mange uheld, som kan ekskludere heste fra en sports karriere eller salg og som kan ende i aflivning. Bemærker, at heste der løber i panik kan resultere i uheld for mennesker omkring dem, og gøre arbejdet mere farligt og uforudsigeligt. Bemærker, at et studie fra Libons Faculty of Veterinary Medicine viser at vibrationer i jorden fra vindmøller kan medføre deformationer i led hos heste.	Studiet vil indgå (som litteratur) i miljørapportens behandling af bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste.
15. Gabija Narušytė, Viegaard Stutteri	Mener, at vindmøller giver meget støj, som ikke er godt for mennesker og dyr omkring dem. Bemærker, at nogen heste er bange for støj og skygger fra vindmøllerne, og at det kan give anledning til uheld bl.a. når de skal transporteres.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.
16. Evelina Žičkutė; Viegaard Stutteri (Lithauen)	Bemærker som rytter, at heste er følsomme for støj og skygge fra vindmøller, og at det vil forstyrre hestenes træning, så de ikke kan være koncentrerede til konkurrencer og internationale shows. Bemærker, at stressede og bange heste kan sparke rytterne af og stikke af - bl.a. ud på den nærliggende vej, hvor de kan forårsage biluheld og skader. Bemærker, at Viegaard er et perfekt træningscenter med gode heste og en professionel træner, og svargiver frygter, at opsætning af vindmøller vil gøre det usikkert at træne og arbejde på stutieret.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.
17. Michael Schou, Spanggårdvej 12, 8800 Viborg	Bemærker, at det ikke er muligt at finde undervisere på samme niveau som på Viegaard Stutteri andre steder i nærheden af Viborg. Bemærker, at dansk rideforbund og diverse dyrlæger siger at det ikke er sikkert at ride i nærheden af vindmøller. Foreslår, at der findes en bedre placering til vindmøllerne end i nærheden af det største stutieret og ridecenter i Danmark.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.

	Spørger, hvem der har ansvaret for eventuelle skader på ryttere, der fortsætter med at ride på stutieret.	Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der sker skade på ryttere/heste må det afgøres efter de almindelige erstatningsregler, om der er ansvar for opstilleren af vindmøllerne.
18. Miia Maria Byrialsen, Nørremarksvej 16, 8832 Skals	Bemærker, at flere og flere steder i Europa undlader planmyndigheder at godkende vindmøller nær heste stutierer. Bemærker, at Viegard Stutteri er et af de største stutierer i Europa, og at de producerer sportsheste på højt niveau til den internationale sport i hele verden og at vindmøller og sports heste er uforenelige størrelser. På Låstrupgaard er der 200 unge heste. Mener, at vindmøller vil skabe høj risiko for uheld med heste, når de reagerer på støj, vinge bevægelser eller skyggekast fra vingerne. Bemærker, at området hvor vindmøllerne planlægges placeret er det eneste sted, hvor man kan træne heste i naturen, da ridning ikke er tilladt andre steder, og da det er det eneste sted der kan rides uden at krydse veje. Der er dårlige erfaringer med ridning langs vejene fordi bilister ikke tager hensyn. Henviser til en hesteejendom ved Lemvig, som har valgt at lukke efter opsætning af vindmøller pga. vibrationer der påvirker mennesker og heste. Spørger, hvem der vil dække økonomisk tab af heste, der kommer til skade i forbindelse med en reaktion på vindmøllerne. Bemærker, at Låstrupgaard er klar til at gøre krav på flere millioner kroner, hvis der opsættes vindmøller. Herved mistes grundlaget for gården, så 200 heste må flyttes af hensyn til sikkerhed og helbred for ryttere, ansatte og heste. Mener, at støj er dårligt for mennesker og dyr herunder permanent støj og støj ved test.	Byrådet henholder sig generelt til den danske lovgivning, og det er et statsligt ønske, at der etableres vindmøller på land for at etablere mere vedvarende energi. Den danske lovgivning er et udtryk for at man gerne vil tage hensyn til naboer og samtidigt producere mere vedvarende energi. Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne. Hvis der sker skade på ryttere/heste må det afgøres efter de almindelige erstatningsregler, om der er ansvar for opstilleren af vindmøllerne. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages.

	Mener, at vindmøller vil ødelægge det flotte landbrugslandskab samt faunaen omkring skove og marker. Henviser til et portugisisk forskningsprojekt, der viser, at vibrationer fra vindmøller kan ødelægge knogle vækst hos heste og give dem vindmøllesyndrom.	Vindmøllernes påvirkning af natur, landskab, gravhøje mv. vil blive undersøgt og beskrevet i den miljørapport, som kommer til at ledsage planforslaget. Studiet vil indgå (som litteratur) i miljørapportens behandling af bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste.
19. Miia Maria Byrialsen, Vievej 22, 8832 Skals	Mener, at vindmøller forårsager hjertesygdomme og at støj er dårligt for mennesker og dyr. Mener, at vindmøller vil ødelægge det flotte landbrugslandskab. Mener, at vindmøller vil ødelægge faunaen omkring skove og marker. Bemærker, at svargiver ofte rider i området og at det er et sikkert og roligt sted at ride, hvor der opleves mange vilde dyr herunder rådyr, ræv og ugle. Henviser til et portugisisk forskningsprojekt, der viser, at	Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, der ud fra registeroplysninger kan belyse, om støj fra vindmøller kan forårsage hjerte-kar- lidelser, depression, højt blodtryk, søvnforstyrrelser, diabetes og påvirkning af fødselsvægt. Undersøgelsen er delt i to dele, som forventes afsluttet i hhv. 2016 og 2017. Haderslev Kommune har i april 2016 opfordret Sundheds- og ældreministeren, Miljø- og fødevareministeren samt Energi-, forsynings- og klimaministeren til at fremskynde offentliggørelsen eller til at præcisere sundhedsundersøgelsens værdi og betydning for kommunens vindmølleplanlægning. Ministrene svarede den 11. juni 2016, at ud fra den nuværende videnskabelige litteratur på området er der ifølge Sundhedsstyrelsen ikke sundhedsfagligt belæg for at sige, at vindmøllestøj medfører negative helbredseffekter. Ministrene meddeler også at Sundhedsstyrelsen løbende følger litteraturen på området, og såfremt der måtte opstå afgørende ny viden, vil styrelsen tage sin vurdering op til fornyet overvejelse. På den baggrund meddeler ministrene, at det er deres klare opfattelse, at kommunernes arbejde med planlægning af vindmøller kan fortsætte, mens helbredsundersøgelsen pågår. Vindmøllernes påvirkning af natur, landskab, gravhøje mv. vil blive undersøgt og beskrevet i den miljørapport, som kommer til at ledsage planforslaget. Studiet vil indgå (som litteratur) i miljørapportens behandling af

	vibrationer fra vindmøller kan ødelægge knogle vækst hos heste og give dem vindmøllesyndrom. Bemærker, at området hvor vindmøllerne planlægges placeret er det eneste sted, hvor man kan træne heste i naturen, da ridning ikke er tilladt andre steder, og da det er det eneste sted der kan rides uden at krydse veje. Der er dårlige erfaringer med ridning langs vejene fordi bilister ikke tager hensyn. Henviser til en hesteejendom ved Lemvig, som har valgt at lukke efter opsætning af vindmøller pga. vibrationer der påvirker mennesker og heste. Frygter, hvilke skader vindmøllerne kan forårsage på heste, ryttere og natur. Overvejer at gøre krav på over 1 mio. kr. pga. helbredsrisiko i sit hus og pga. en værdiløs gård, hvis der opføres vindmøller.	bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste. Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten. Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne. Hvis der sker skade på ryttere/heste må det afgøres efter de almindelige erstatningsregler, om der er ansvar for opstilleren af vindmøllerne.
20. Torben Frandsen, Tørring Ridecenter	Mener som berider, at vindmøller, heste, ridning, ridecenter og vindmøller ikke hører sammen og at det er uacceptabelt at placere vindmøller ved siden af et ridecenter, og at det er umuligt at drive et trænings-, uddannelses- og avlscenter så tæt på vindmøller. Mener, at vindmøller vil stride mod dyrevelfærd, trivsel og sikkerhed, både for mennesker og heste, og at det vil give arbejdsbetingelser, som både er under al kritik, frustrerende og livsfarlige.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.

	Bemærker at det er evidensbaseret at heste er følsomme for skygger – især skygger der bevæger sig. Mener, at lyden kan virke så forstyrrende, at den vil påvirke hestens adfærd, mindske deres opmærksomhed og koncentration, som er livsvigtig og en essentiel betingelse for hestens opvækst, udvikling, uddannelse, træning og ridning. Anbefaler, at man vil lytte til fagfolk og tilbyder sin hjælp.	
21. Jeanette og Jesper Fallesen, Vievej 5, Låstrup, 8832 Skals	Mener, at vindmøllerne vil ødelægge idyllen på ejendommen Vievej 5, og at den vil tabe værdi. Ønsker, at der laves en visualisering set fra Vievej 5. Spørger, hvorfor vindmøllerne kan opstilles i et område med forhistoriske levn og i nærheden af det støjfølsomme område ved C.E.Flensborgs Plantage. Bemærker og er foruroliget over, at videnskabelige undersøgelser viser, at støjniveauet skal ned på 35 dB – svarende til 1000-1500 m, for at naboer ikke føler sig generet. Frygter, at lavfrekvent støj vil påvirke naboerne. Frygter, at vindmøller vil påvirke den fysiske og psykiske sundhed – særligt for børn, og (21) har svært ved at forstå, at man vil sætte helbred på spil. Spørger, hvorfor undersøgelsen fra Kræftens Bekæmpelse ikke vil påvirke resultatet af planlægningen.	Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller. Beboelsen på Vievej 5 ligger ca. 850 meter sydøst for den sydligste ansøgte vindmølleplacering. Forvaltningen foreslår, at der i miljørapporten indgår en visualisering af vindmøllerne set fra et relevant sted på Vievej. Vindmøllernes påvirkning af natur, landskab, gravhøje mv. vil blive undersøgt og beskrevet i den miljørapport, som kommer til at ledsage planforslaget. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages. Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, der ud fra registeroplysninger kan belyse, om støj fra vindmøller kan forårsage hjerte-kar- lidelser, depression, højt blodtryk, søvnforstyrrelser, diabetes og påvirkning af fødselsvægt. Undersøgelsen er delt i to dele, som forventes afsluttet i hhv. 2016 og 2017. Haderslev Kommune har i april 2016 opfordret Sundheds- og ældreministeren, Miljø- og fødevareministeren samt Energi-, forsynings- og klimaministerne til at fremskynde offentliggørelsen

	Spørger, hvem der vil stå til ansvar, hvis vindmøllerne får konsekvenser, som beregningerne har overset. Fx sygdom, søvnmangel. Mener, at vindmøller vil påvirke mange heste i området negativt pga. skyggekast, lavfrekvent støj og vibrationer i jorden, men risiko for uheld pga. heste der bliver bange. Mener, at Byrådet bør få indblik i lovgivningens vage omfang mht. støjkrav udover 6 og 8 m/s. Mener, at vindmøller vil betyde en affolkning af området. Bemærker, at der skal tages hensyn til flagermus ved vindmølleplanlægning, og at man som menneske kan føle sig mindre værd end flagermus. Bemærker, at naboer ved Låstrup har samme bekymringer og frustrationer som naboerne i Romlund og Batum, og at vindmølleprojektet bør stoppes pga. de samme nabohensyn.	eller til at præcisere sundhedsundersøgelsens værdi og betydning for kommunens vindmølleplanlægning. Ministrene svarede den 11. juni 2016, at ud fra den nuværende videnskabelige litteratur på området er der ifølge Sundhedsstyrelsen ikke sundhedsfagligt belæg for at sige, at vindmøllestøj medfører negative helbredseffekter. Ministrene meddeler også at Sundhedsstyrelsen løbende følger litteraturen på området, og såfremt der måtte opstå afgørende ny viden, vil styrelsen tage sin vurdering op til fornyet overvejelse. På den baggrund meddeler ministrene, at det er deres klare opfattelse, at kommunernes arbejde med planlægning af vindmøller kan fortsætte, mens helbredsundersøgelsen pågår. Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten. Miljøstyrelsen har i 2016 offentliggjort en undersøgelse af støjen fra nyere vindmøller i Danmark ved andre vindhastigheder end de normalt rapporterede 6 og 8 m/s. Overordnet set – med fokus på alle data – viser undersøgelsen, at kildestyrken (støjen ved vindmøllen) stiger med vindhastigheden op til omkring 7 m/s, hvorefter kurven knækker, og kildestyrken er tilnærmelsesvis konstant ved højere vindhastigheder. Hensynet til mennesker er fastsat i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Hensynet til flagermus er fastsat i EU's habitatdirektiv, som siger, at man skal tage hensyn til flagermus som en truet art. Den danske lovgivning er et udtryk for, at man gerne vil tage hensyn til naboer, natur mv. og samtidigt producere mere vedvarende energi. Området er vurderet egnet til vindmøller, fordi der i henhold til lovgivningens krav er tilstrækkelig afstand til nabobeboelser og fordi tætheden af beboelser er relativt lav.
--	---	---

	Spørger, hvem der vil stå til ansvar, hvis vindmøllerne får konsekvenser, som beregningerne har overset. Fx værditab.	Byrådet har, siden Kommuneplan 2013 – 2025 blev vedtaget, modtaget 14 ansøgninger om nye vindmølleområder. Klima og Miljøudvalget besluttede den 25. februar 2016, at 5 af de konkrete ansøgninger skal undersøges nærmere, herunder området ved Låstrup herunder igangsætning af planlægning og miljørapport. Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller.
22. Søren Knudsen, Vievej 4, 8832 Skals	Spørger som rideinstruktør på Viegaard, hvem der har ansvaret for heste og rytteres sikkerhed, når kommunen på forhånd ved, at vindmøller ikke kan forenes med opdræt og træning heste. Bemærker, at heste kan gribes af panik, flygte og være en katastrofe i trafikken. Bemærker, at Viegaard er Danmarks største stutteri og opstartet for over 30 år siden. Bemærker, at der fødes 100 føl pr. år på Viegaard, og at i Portugal fødes føl, tæt på vindmøller, med misdannelser. Bemærker, at Viegaard Stutteri har en lokalplan for et ridestadion, og at der er planer om at bygge et stadion.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.
23. Marie og Gert Hansen, Vievej 14, Låstrup, 8832 Skals	Spørger om det kan være rigtigt, at de skal presses fra hus og hjem. Spørger, om det kan være rigtigt, at der kan planlægges vindmøller i et område med fortidsbeskyttelse, værdifuldt landskab og støjfrit område der ikke er planlagt til vindmøller. Mener, at vindmøller ved Låstrup vil få fatale konsekvenser for	Området er vurderet egnet til vindmøller fordi der i henhold til lovgivningens krav er tilstrækkelig afstand til nabobeboelser og fordi tætheden af beboelser er relativt lav. Den danske lovgivning er et udtryk for, at man gerne vil tage hensyn til naboer, natur mv. og samtidigt producere mere vedvarende energi. De ansøgte vindmøller ligger hhv. 1300 m og 400 m syd for Kommuneplanens udpegning af støjfri områder og værdifuldt landskab i C.F. Flensborgs Plantage samt 300 m øst for en gruppe beskyttede gravhøje, "Stavshøje". Påvirkningen skal belyses i den videre planlægning.

	naturen og for området. Mener, at vindmøller ved Låstrup vil få fatale konsekvenser for naboer og for sig selv. Bemærker, at undersøgelser viser, at vindmøller har en negativ indvirkning på helbredet, og at det er påvist, at der er forhøjet risiko for blodpropper og udvikling af Alzheimer. Mener ikke, at det vil være muligt at sove med åbne vinduer. Bemærker, at undersøgelser viser, at skyggekast fra vindmøller har en skadelig effekt på helbredet, da det vil give flimrer i huset. Bemærker, at undersøgelser viser, at konstant lavfrekvent støj har store helbredsmæssige omkostninger, idet det påvirker nattesøvn, og da forskning viser, at forstyrret nattesøvn udløser risiko for at udvikle alvorlige sygdomme fx depression, blodpropper, kræft mm. Henviser til en artikel fra Lemvig Folkeblad, der beskriver, at trykbølger har en negativ effekt på helbredet, idet vindmøllerne udsender konstante trykbølger. Mener, at deres ejendom øst for vindmøllerne vil have stor risiko for støjgener. Mener, at vindmøller i det nitritholdige område vil umuliggøre brug af deres vandboring og resultere i en udgift. Mener, at vindmøllerne vil give store økonomiske omkostninger, og spørger, om det kan være rigtigt, at det er naboerne, der skal	Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, der ud fra registeroplysninger kan belyse, om støj fra vindmøller kan forårsage hjerte-kar- lidelser, depression, højt blodtryk, søvnforstyrrelser, diabetes og påvirkning af fødselsvægt. Undersøgelsen er delt i to dele, som forventes afsluttet i hhv. 2016 og 2017. Haderslev Kommune har i april 2016 opfordret Sundheds- og ældreministeren, Miljø- og fødevareministeren samt Energi-, forsynings- og klimaministeren til at fremskynde offentliggørelsen eller til at præcisere sundhedsundersøgelsens værdi og betydning for kommunens vindmølleplanlægning. Ministrene svarede den 11. juni 2016, at ud fra den nuværende videnskabelige litteratur på området er der ifølge Sundhedsstyrelsen ikke sundhedsfagligt belæg for at sige, at vindmøllestøj medfører negative helbredseffekter. Ministrene meddeler også at Sundhedsstyrelsen løbende følger litteraturen på området, og såfremt der måtte opstå afgørende ny viden, vil styrelsen tage sin vurdering op til fornyet overvejelse. På den baggrund meddeler ministrene, at det er deres klare opfattelse, at kommunernes arbejde med planlægning af vindmøller kan fortsætte, mens helbredsundersøgelsen pågår. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages. Området hvor vindmøllerne planlægges opstillet ligger inden for "Indsatsområde mht. nitrat" (IO). Vindmøller påvirker ikke grundvandet i negativ retning med nitrat eller andre problemstoffer. Ejendommen Vievej 14 ligger uden for IO-området. Af Erhvervsstyrelsens 'Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen' fremgår det, at Naturstyrelsen har vurderet, at der specifikt for planlægning af vindmøller ikke fordres tilvejebragt en grundvandsredegørelse inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande. Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på
--	--	--

	betale prisen. Bemærker, at undersøgelser viser, at den økonomiske kompensation ikke kan matche det reelle tab.	beboelsesejendomme. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller. Naboer og andre i nærområdet får i forbindelse med opstilling af vindmøller mulighed for at købe ejerandele i vindmøllerne, og der bliver adgang til at søge en projektpulje i Grøn Ordning, som skal komme det pågældende lokalområde til gavn. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen, køberetsordningen og grøn ordning. Der kan anmeldes krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme (værditabsordningen). Medmindre ejeren indgår et forlig om værditab med vindmølleopstilleren fastsættes værditabet af taksationsmyndigheden. Taksationsmyndigheden behandler sagerne ud fra en individuel vurdering af ejendommen og de aktuelle forhold på grundlag af en besigtigelse/taksationsforretning. Energistyrelsens har i marts 2016 offentliggjort en rapport om vindmøllers påvirkning af priser på beboelsesejendomme. Der er i arbejdet med rapporten afprøvet et en række variable, der kan beskrive forholdet mellem ejendomspriser og vindmøller, samt en række forskellige statistiske metoder. Analysen konkluderer bl.a., at de erstatninger, der tildeles husejere via værditabsordningen, generelt ligger højere end analysens gennemsnitlige værditab. Dette kan dog skyldes, at taksationsmyndigheden primært modtager sager, hvor værditabet er større end gennemsnittet, lyder forklaringen i analysen.
24. Litten Høyer-Nielsen, Vievej 12, 8832 Låstrup	Indsender underskrifter fra personer, der er modstandere af vindmøller ved Låstrup. Der er 44 personlige underskrifter fra 21 adresser.	-
25. Danny Høyer-Nielsen & Litten Høyer-Nielsen, Vievej 12, 8832 Låstrup	Mener som nabo, at fremgangsmåden i fordebatten er utilfredsstillende, herunder uhørt kort frist på 6 dage fra indkaldelsesdatoen til mødedatoen og flere der ikke har hørt om projektet, og manglende reel debat på borgermødet.	Jf. planlovens § 23c, stk. 2 sætter byrådet fristen for høringsperioder. Det er en tilbagevendende afvejning mellem sagsbehandlingstid og mulighed for høring af interessenter. Hvis der træffes politisk beslutning om at offentliggøre et forslag til en vindmølleplan i området, vil der altid være en ny offentlig

		høringsperiode, hvor der vil blive afholdt et borgermøde. Forvaltningen har forsøgt at orientere så bredt som muligt. Forvaltningen har sendt breve ud til alle adresser i en afstand af 1,5 km fra det eventuelle vindmølleområde, og borgermødet var annonceret i kommunens annonce i alle ugeaviser. Forvaltningen tager kritikken om manglende reel debat på borgermødet til efterretning. Forvaltningen forsøgte sammen med ansøgers rådgiver at tilrettelægge et borgermøde, hvor alle kunne få besvaret spørgsmål individuelt på baggrund af et samlet oplæg fra forvaltningen, som skulle give en overordnet præsentation af ansøgningen og planlægningsprocessen. Herefter var der mulighed for at få en 1 til 1 dialog med både ansøger, rådgivere, politikere og embedsmænd, så spørgsmål af forskellige karakter kunne besvares. Der var materiale til rådighed, som belyser planerne, som de kan forventes at se ud på et indledende stadium. Forvaltningen havde på mødet indtryk af, at interesserede blev ledt hen til den rigtige ekspertise. Forvaltningen har desværre ikke viden om, hvilke spørgsmål der synes ubesvarede, men vil opfordre svargiveren til at kontakte forvaltningen. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, og at vindmøllerne overholder kommuneplanens retningslinjer om maksimalt 10 timers skygge om året (reel skyggetid), for at planerne kan vedtages. Hensynet til mennesker er fastsat i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Hensynet til flagermus er fastsat i EU's habitatdirektiv, som siger, at man skal tage hensyn til flagermus som en truet art. Den danske lovgivning er et udtryk for, at man gerne vil tage hensyn til naboer, natur mv. og samtidigt producere mere vedvarende energi. Vindmøllernes påvirkning af natur, landskab, gravhøje mv. vil blive undersøgt og beskrevet i den miljørapport, som kommer til at ledsage planforslaget.
	Mener, at oplysningen til borgerne om de reelle gener forbundet med vindmøller er mangelfuld. Bekymrer sig for de negative påvirkninger de vil blive udsat for. Spørger, om mennesket er fredet, og om det kan stoppe et vindmølleprojekt på lige fod med flagermus. Mener, at det er kendt, at vindmølleprojektet giver et ret stort afkast til vindmølleopstiller, mens det får fatale konsekvenser for de berørte naboer. Mener, at vindmøller vil medføre en stor værdiforringelse mht. ro, dyreliv og harmoni, og at de kan medføre affolkning. Mener, at det bør undersøges hvordan naturen, dyrelivet og børnelivet i	

	skovbørnehaven påvirkes. Mener, at det er svært at se, at der tages vare på hensyn til naboer, natur og landskabsinteresser. Bemærker, at området ikke er udpeget til vindmølleområde. Bemærker, at vindmøllestøj er helbredsskadelig og at den forstyrrer søvn, hvilket kan medføre forhøjet blodtryk, blodprop i hjertet, slagtilfælde, fedme, depression, ADHD og nedsat livskvalitet. Svargiver henviser til en artikel i Søndagsavisen om skræmmende effekter af søvnmangel. Bemærker, at en undersøgelse viser, at vindmøllestøj er mere generende end trafikstøj ved tilsvarende niveau og at vindmøllestøj opleves mere intenst om natten. Henviser til beskrivelser af fordele og ulemper ved vind på videnomvind.dk Bemærker, at det er dokumenteret, at naboer til kæmpevindmøller vil blive påvirket af vindmøllestøj. Mener, at støj i en given mængde i en given tid udløser alvorlige sygdomme. Bemærker, at der ikke er foretaget undersøgelser af påvirkningen af trykbølger fra vindmøller, og henviser til en artikel i Lemvig Folkeblad om trykbølger. Ønsker, at det bør undersøges hvordan trykbølgerne vil påvirke mennesker, bygninger og dyreliv. Svargiver mener, at deres facade vil virke som en 'stopklods' for trykbølgerne. Ønsker, at det undersøges hvordan blink og skyggekast påvirker mennesker og hestes mentale sundhed og tilstand.	Byrådet har, siden Kommuneplan 2013 – 2025 blev vedtaget, modtaget 14 ansøgninger om nye vindmølleområder. Klima og Miljøudvalget besluttede den 25. februar 2016, at 5 af de konkrete ansøgninger skal undersøges nærmere, herunder området ved Låstrup herunder igangsætning af planlægning og miljørapport. Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, der ud fra registeroplysninger kan belyse, om støj fra vindmøller kan forårsage hjerte-kar- lidelser, depression, højt blodtryk, søvnforstyrrelser, diabetes og påvirkning af fødselsvægt. Undersøgelsen er delt i to dele, som forventes afsluttet i hhv. 2016 og 2017. Haderslev Kommune har i april 2016 opfordret Sundheds- og ældreministeren, Miljø- og fødevareministeren samt Energi-, forsynings- og klimaministeren til at fremskynde offentliggørelsen eller til at præcisere sundhedsundersøgelsens værdi og betydning for kommunens vindmølleplanlægning. Ministrene svarede den 11. juni 2016, at ud fra den nuværende videnskabelige litteratur på området er der ifølge Sundhedsstyrelsen ikke sundhedsfagligt belæg for at sige, at vindmøllestøj medfører negative helbredseffekter. Ministrene meddeler også at Sundhedsstyrelsen løbende følger litteraturen på området, og såfremt der måtte opstå afgørende ny viden, vil styrelsen tage sin vurdering op til fornyet overvejelse. På den baggrund meddeler ministrene, at det er deres klare opfattelse, at kommunernes arbejde med planlægning af vindmøller kan fortsætte, mens helbredsundersøgelsen pågår.
--	---	--

	Ønsker, at det undersøges hvordan børns fysiske, psykiske og æstetiske miljø påvirkes af vindmøller. Spørger, hvad støjen er ved andre vindhastigheder end 6 og 8 m/s. Bekymrer sig om hvorvidt beregningerne giver et reelt billede, da SWP tager forbehold for evt. fejl og mangler. Spørger, hvem der tager ansvaret for de negative konsekvenser og påvirkninger vindmøller medfører for familien, naboer og området. Spørger, hvem der vil tage ansvaret for værdiforringelser i området og hvem der har ansvaret for, at det reelle ejendomsværditab dækkes.	Miljøstyrelsen har i 2016 offentliggjort en undersøgelse af støjen fra nyere vindmøller i Danmark ved andre vindhastigheder end de normalt rapporterede 6 og 8 m/s. Overordnet set – med fokus på alle data – viser undersøgelsen, at kildestyrken (støjen ved vindmøllen) stiger med vindhastigheden op til omkring 7 m/s, hvorefter kurven knækker, og kildestyrken er tilnærmelsesvis konstant ved højere vindhastigheder. Det er standard, at der anføres en ansvarsbegrænsning på WindPRO-udskrifterne. Formulering af ansvarsbegrænsningen varierer. Projektet ved Låstrup er i en indledende fase, og beregningerne bliver mere sikre, når der er afsat eksakte koordinater på nabobeboelse, terrænkote i mølleområdet mv. Disse punkter vil i forbindelse med VVM-udarbejdelsen blive afsat af en landinspektør. Byrådet har ansvaret for planlægningen. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper. Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller.
26. Frederikke Strøm, Vievej 13, Stutteri Viegården, Skals	Bekymrer sig som professionel rytter på Viegaard Stutteri for etableringen af vindmøller. Bemærker, at heste kræver ro, da de instinktivt reagerer på frygt og flygter. Bemærker, at svargiver dagligt benytter omgivelserne til at træne i som en del af hestens uddannelse. Svargiver rider mellem Låstrupgaard og Damgaarden og på alle marker omkring dette område. Svargiver mener, at det bliver risikabelt at ride på	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.

	arealerne. Bemærker, at have arbejdet et sted hvor heste ændrede adfærd og blev mere stressede efter opstilling af vindmøller og at man her opgav at træne og sælge konkurrenceheste. Frygter at miste sit job fordi forretningen på Viegaard ikke kan overleve vindmøller. Fraråder opstilling af vindmøller omkring Viegaard Stutteri set ud fra trivsel og velfærd for hestene og arbejdsmæssige forhold med frygt for ulykker. Håber, at der kan findes et andet sted til produktion af grøn energi, der ikke giver udfordringer for trivsel og sikkerhed for dyr og mennesker.	
27. Ole Dalsgaard, Ternevej 7, Ulbjerg, 8832 Skals	Mener, at vindmølleprojektet bør skrinlægges efter de samme betingelser som ved Batum og Romlund.	Byrådet har, siden Kommuneplan 2013 – 2025 blev vedtaget, modtaget 14 ansøgninger om nye vindmølleområder. Klima og Miljøudvalget besluttede den 25. februar 2016, at 5 af de konkrete ansøgninger skal undersøges nærmere, herunder området ved Låstrup.
28. Ole Dalsgaard, Ternevej 7, Ulbjerg, 8832 Skals	Mener, at vindmølleprojektet skal skrinlægges pga. støjgener. Mener, at beregningerne og støjgrænserne er uacceptable, og at nogle ejendomme vil rammes af støj over det acceptable niveau.	Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages.
29. Ole Dalsgaard, Ternevej 7, Ulbjerg, 8832 Skals	Bemærker, at der er forberedt opdræt af fasaner på Løgstørvej 74 fra 2017, og at (29) frygter for støjpåvirkninger af ynglefugle og skyggekast fra møllernes vinger, som kan stresse fuglene og formindske æglægning og befrugtning. Forbeholder sig ret til erstatning for tabt indtjening såfremt der sker en ændring i opdrættet efter opsætning af vindmøller.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af fasanopdræt vil blive behandlet i miljørapporten. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne.
30. Aarhus Universitet Foulum, Blichers Allé 20, 8830 Tjele	Bemærker, at Viegaard Stutteri er landets største stutteri, og at det siden 1998 har fungeret som forsøgsvært for en række større forskningsprojekter ved Aarhus Universitet, Foulum. Bemærker, at der forskes i stressfølsomhed, og at forskningen er	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.

	følsom for forstyrrelser. Bemærker, at vindmøller vil være en trussel mod forskningen, da der ikke findes stutier af tilsvarende størrelser i Danmark. Er bekymret for forstyrrelser i anlægs- og byggefasen og for effekterne på de mange heste under vindmøllernes drift. (30) bemærker, at der mangler konkret viden om langtidseffekterne af vindmøller på husdyrs velfærd. Bemærker, at hestes akutte reaktioner på støj og skygger fra vindmøller kan udgøre en stor risikofaktor for sikkerheden for såvel heste som mennesker. Forskning i hestereaktioner dokumenterer at støj og pludselige bevægelser kan frembringe frygtreaktioner hos heste. Bemærker, at det er dokumenteret, at en hovedårsag til rideulykker er hestes frygtreaktioner. Placering af vindmøller tæt på ridestier kan udgøre en væsentlig risiko, og ud fra en sikkerhedsmæssig betragtning må den foreslåede placering af vindmøller frarådes. Bemærker, at der er stor udskiftning af heste på stutieret, og at hestene har ringe mulighed for tilvænnning til vindmøllerne. Det vil udgøre en væsentlig risiko for grupper af ungheste på folde i umiddelbar nærhed af vindmøllerne. Hvis store grupper af ungheste går i panik, er der en risiko for, at de løber gennem hegnet til fare for både heste og trafiksikkerhed.	
31. Sine og Claus Kokholm Jensen, Løgstørvej 68, Tolstrup, 8832 Skals	Spørger som ejer af Ulbjerg Fodboldgolf og af boligen Løgstørvej 68, hvem der måler støj før og evt. efter og hvornår? Spørger, om der kommer en støjmåler op, eller om der kommer nogen med det samme og måler, hvis nogen ringer. Spørger, hvem der stopper møllerne, hvis de overskrider det tilladte og hvor lang tid der går?	Der foretages ikke en planlagt støjmåling før og efter opstilling af vindmøller. Hvis forvaltningen i øvrigt vurderer, at det er nødvendigt at foretage en støjmåling, vil den udføres af en akkrediteret støjmålingsvirksomhed jf. bekendtgørelsen om støj fra vindmøller. Der kommer ikke en støjmåler op. Hvis forvaltningen modtager klager over støj fra en vindmølle, tager forvaltningen ud og besigtiger ved møllen og vurderer, om der skal laves en støjmåling. Hvis vindmølleeejeren ikke stopper vindmøllerne af sig selv, så sørger Viborg Kommune for, at møllerne stoppes. Det er ikke muligt at sige, hvor lang tid der går, det varierer fra sag til sag.

	Spørger, hvilke krav der kan stilles hvis fodboldgolf må lukke pga. gener fra vindmøller, og hvilke retsinstanser der kan kontaktes. Spørger, hvad støjgrænserne er ved andre vindhastigheder end ved 6 og 8 m/s. Spørger, hvem der skal betale for eventuelt værditab af bolig ved salg. Spørger, om ejendomsskatten bliver sat ned for boligen. Spørger, hvilke forskningsresultater der bruges, for at sikre, at borgernes helbred ikke er på spil. Bekymrer sig over vindmøllerne, men særligt for deres børns	Der er over 1200 meter mellem Ulbjerg Fodboldgolf og den nærmeste eventuelle vindmølleplacering. Ulbjerg Fodboldgolf ligger i det åbne land og har en landzonetilladelse til en fodboldgolfbane med tilhørende parkeringsareal. Området er ikke udlagt til særligt støjfølsomt område, og i henhold til vejledningen om støj fra vindmøller betragtes fx sportspladser og golfbaner ikke som støjfølsomme. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne. Miljøstyrelsen har i 2016 offentliggjort en undersøgelse af støjen fra nyere vindmøller i Danmark ved andre vindhastigheder end de normalt rapporterede 6 og 8 m/s. Overordnet set – med fokus på alle data – viser undersøgelsen, at kildestyrken (støjen ved vindmøllen) stiger med vindhastigheden op til omkring 7 m/s, hvorefter kurven knækker, og kildestyrken er tilnærmelsesvis konstant ved højere vindhastigheder. Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller. Ejendomsskat er beregnet af grundværdien. Grundværdien bliver fastsat af ejendomsvurderingen ved SKAT. Ejendomsskatten vil kun blive sat ned, hvis grundværdien bliver nedsat. Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, der ud fra registeroplysninger kan belyse, om støj fra vindmøller kan forårsage hjerte-kar- lidelser, depression, højt blodtryk, søvnforstyrrelser, diabetes og påvirkning af fødselsvægt. Undersøgelsen er delt i to
--	--	---

	fremtid/skolegang, hvis nattesøvnen bliver påvirket.	dele, som forventes afsluttet i hhv. 2016 og 2017. Haderslev Kommune har i april 2016 opfordret Sundheds- og ældreministeren, Miljø- og fødevareministeren samt Energi-, forsynings- og klimaministeren til at fremskynde offentliggørelsen eller til at præcisere sundhedsundersøgelsens værdi og betydning for kommunens vindmølleplanlægning. Ministrene svarede den 11. juni 2016, at ud fra den nuværende videnskabelige litteratur på området er der ifølge Sundhedsstyrelsen ikke sundhedsfagligt belæg for at sige, at vindmøllestøj medfører negative helbredseffekter. Ministrene meddeler også at Sundhedsstyrelsen løbende følger litteraturen på området, og såfremt der måtte opstå afgørende ny viden, vil styrelsen tage sin vurdering op til fornyet overvejelse. På den baggrund meddeler ministrene, at det er deres klare opfattelse, at kommunernes arbejde med planlægning af vindmøller kan fortsætte, mens helbredsundersøgelsen pågår.
32. Birthe og Jakob Reitz, Låstrupbakken 6, 8832 Skals, Låstrup	Bekymrer sig over, at man vil opstille store møller så tæt på menneskers hjem, især fordi der er tale om en mølletype, som man ikke har store erfaringer med. Mener, at vindmøller vil virke stærkt generende uanset om man bor 700, 900 eller 1200 meter væk. Mener, at ejendomme vil tabe stor værdi, og at ingen ønsker at bo tæt på en vindmølle, og at folk har valgt at bo hvor de bor, fordi der er dejligt at bo. Frygter for de helheds- og trivselsmæssige forhold, og spørger, om man tør tro på at vindmøller ikke påvirker børns udvikling, og om kommunen er parat til at tage moralsk ansvar for eventuelle langtidsvirkninger på børn og voksne. Bekymrer sig om støj og vibration i undergrunden, herunder langtidspåvirkninger på mennesker, dyr og miljø fra frekvenser lavere end det hørbare område. Spørger, hvordan man med sikkerhed kan vide at de fastsatte	Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, og at vindmøllerne overholder kommuneplanens retningslinjer om maksimalt 10 timers skygge om året (reel skyggetid), for at planerne kan vedtages. Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller. Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, der ud fra registeroplysninger kan belyse, om støj fra vindmøller kan forårsage hjerte-kar- lidelser, depression, højt blodtryk, søvnforstyrrelser, diabetes og påvirkning af fødselsvægt. Undersøgelsen er delt i to dele, som forventes afsluttet i hhv. 2016 og 2017. Haderslev Kommune har i april 2016 opfordret Sundheds- og ældreministeren, Miljø- og fødevareministeren samt Energi-, forsynings- og klimaministeren til at fremskynde offentliggørelsen eller til at præcisere sundhedsundersøgelsens værdi og betydning

	minimumsafstande er rigtige og sikkerhedsmæssigt forsvarlige, når der er tale om en ny og så stor mølletype. Mener, at der ikke er plads til vindmøller. Mener, at usikkerheden for de omkringboende og manglen på evidensbaseret viden taler stærkt imod projektet. Bekymrer sig om at 'grøn ordning' kan virke tillokkende på nogen, men ikke opvejer noget for dem der bor tæt på vindmøllerne, og at det kan skabe splittelse i lokalsamfundet. Spørger hvad der sker med den CO₂ kvote, der bliver frigivet i forbindelse med CO₂ besparelsen på 3,3%, (32) spørger om den bliver solgt, og om det i givet fald vil give en global CO₂ besparelse. Spørger om det ikke er smartere, at Viborg Kommune investerer i fx havvindmølleparker på havet eller solcelleparker.	for kommunens vindmølleplanlægning. Ministrene svarede den 11. juni 2016, at ud fra den nuværende videnskabelige litteratur på området er der ifølge Sundhedsstyrelsen ikke sundhedsfagligt belæg for at sige, at vindmøllestøj medfører negative helbredseffekter. Ministrene meddeler også at Sundhedsstyrelsen løbende følger litteraturen på området, og såfremt der måtte opstå afgørende ny viden, vil styrelsen tage sin vurdering op til fornyet overvejelse. På den baggrund meddeler ministrene, at det er deres klare opfattelse, at kommunernes arbejde med planlægning af vindmøller kan fortsætte, mens helbredsundersøgelsen pågår. Sigtet med grøn ordning er at sikre større accept af opstilling af vindmøller på land. I Viborg Kommune har Byrådet vedtaget, at ordningen skal være af almen bred interesse og komme det pågældende lokalområde til gavn Vindkraft og andre vedvarende energikilder er ikke omfattet af EUs kvotedirektiv, ligesom det ikke er omfattet af den danske 'Lov om CO₂-kvoter'. Byrådet har i sin Klimastrategi en målsætning om, at kommunens udledning af klimagasser reduceres, så kommunen som helhed bliver CO₂-neutral. Opsætning af vindmøller i kommunen er blandt de initiativer, der kan fremme målsætningen.
33. Kirstine og Flemming Pedersen, Vievej 20, 8832 Skals	Påpeger sin protest mod vindmøller. Mener, at vindmøller vil nedsætte herlighedsværdien for hele området, og nedsætte værdien af de omkringliggende ejendomme, og de bemærker, at de vil påberåbe sig erstatning, hvis projektet bliver etableret. Bemærker, at der findes en oldtidsvej strækkende sig fra Vievej til Løgstørvej og videre til fjorden som alle har vejret til, og at der	Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller. Vindmøllernes påvirkning af natur, landskab, gravhøje mv. vil blive undersøgt og beskrevet i den miljørapport, som kommer til at

	findes flere gravhøje i området som er fredede, og at der er et stort skovområde i nærheden, som ligger i værdifuldt landskab. Mener, at støj og blink fra anlægget vil være til stor gene for beboere, og at landsbyen Vie vil dø ud, og at der kan forventes gener. Bemærker, at kommunen skal trække på viden fra andre lande, hvor afstanden mellem mennesker og vindmøller skal være mellem 1500 og 2000 meter.	ledsage planforslaget. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, og at vindmøllerne overholder kommuneplanens retningslinjer om maksimalt 10 timers skygge om året (reel skyggetid), for at planerne kan vedtages. Byrådet henholder sig generelt til den danske lovgivning, og det er et statsligt ønske, at der etableres vindmøller på land for at etablere mere vedvarende energi. Den danske lovgivning er et udtryk for at man gerne vil tage hensyn til naboer og samtidigt producere mere vedvarende energi.
34. John Byrialsen, Viegaard Stutteri	Mener, at forundersøgelsen omkring vindmøller har været svag og bemærker, at Viegaard Stutteri har en godkendt lokalplan. Bemærker, at Viegaard i 2 år har arbejdet på et projekt sammen med 2 kinesiske investorer, og at Viegaard har opkøbt 6 gårde, 11 huse (Vieland) til projektet og har renoveret disse for mange millioner kroner. Bemærker, at et planlagt event/stævne som skal løbe over 2-3 uger vil have en enorm omsætning for Viborgegnen. Bemærker, at der er foretaget store investeringer for at få faciliteter og jord nok, og at Viegaard håber at kunne flytte Vievej ca. 900 m i år, så stadion projektet kan påbegyndes, når vejen er placeret. Planlægningen af stadion projektet foregår i øjeblikket. Bemærker, at Viegaard Stutteri driver et træningscenter for mange danske og udenlandske talenter i ridesport, og at han selv har trænet det danske og det kinesiske landshold og enkelte ryttere fra Hong Kong. Bemærker, at Viegaard Stutteri har ca. 30 fuldtids ryttere og ansatte plus arbejdskraft ude fra fx håndværkere, beslagsmed, maskinstation osv. Ved det færdige anlæg forventes 50-60	Fordebatten er en del af forundersøgelserne til vindmølleplanlægningen. Det er indtil videre vurderet, at området ved Låstrup kan overholde lovgivningens krav om afstand til naboer og natur. Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.

	ansatte. Bemærker, at Viegaard Stutteri er opbygget over en 30 årig periode, og at der er ca. 200 heste under sadde hver dag, og at beridere, kursister, ryttere, udenlandske elever, kunder og han selv ikke kan arbejde fagligt forsvarligt under udefra kommende forstyrrelser. Bemærker, at der er en handelsaftale mellem Danmark og Kina om eksport af heste, og at Viegaard har opbygget en godkendt karantænestald. Handelsaftalen har taget lang tids politisk arbejde. Bemærker, at embedsmænd har kendskab til planerne og har deltaget i flere møder, så han undrer sig over kommunens viden om lokalforhold og lokalplan. Spørger, hvorfor man vil etablere vindmøller på bygherrens smalleste jordstykke og ikke på bygherrens store arealer ved hans egne huse. Spørger til kommunens garanti for erstatning på mere end 90 mio. kr. til Viegaard Stutteri ved opbygning af en vindmøllepark. Viegaard Stutteri vil senere fremkomme med det nøjagtige beløb via sin advokat. Bemærker, at investorerne via advokater vil fremkomme med erstatningskrav på 76 mio. kr., og at den mistede forventede indtjening og planlægning af stadion endnu ikke er værdisat. Spørger, hvem der skal tage erstatningsansvaret, hvis udenlandske kunders heste (til flere millioner kroner) skræmmes af skygger eller lyd fra vindmøller, og at det resulterer i uheld med stor skade på såvel hest, rytter og trafikanter.	Viegaard Stutteri er omfattet af en lokalplan, som har til formål at sikre etableringen af et stutteri og træningscenter for rideheste. Lokalplanens afgrænsning ligger 970 meter fra den nærmeste ansøgte vindmølleplacering. Det er rigtigt, at forvaltningen tidligere flere gange har drøftet en udvidelse med Viegaard Stutteri, uden at det dog har ført til konkrete ansøgninger herom. Fordebatten har netop bl.a. til formål, at afdække forhold, som kan have betydning for om der skal opstilles møller. Der er kun tale om et begrænset areal som kan overholde lovgivningens krav om afstand til nabobeboelse. Det ansøgte areal ligger indenfor dette begrænsede areal. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne. Hvis der sker skade på ryttere/heste må det afgøres efter de almindelige erstatningsregler, om der er ansvar for opstilleren af vindmøllerne.
--	---	--

	Spørger, hvem der skal erstatte tabet pga. kinesere der ikke tør træne på anlægget.	
35. Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	Bemærker, at der er forberedt opdræt af fasaner på Løgstørvej 74 fra 2017, og at (35) frygter for støjpåvirkninger af ynglefugle og skyggekast fra møllernes vinger, som kan stresse fuglene og formindske æglægning og befrugtning. Forbeholder sig ret til erstatning for tabt indtjening og tabte investeringer såfremt der sker en ændring i opdrættet efter opsætning af vindmøller.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af fasanopdræt vil blive behandlet i miljørapporten. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne.
36. Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	Mener, at vindmølleprojektet skal skrinlægges pga. støjgener, og at beregningerne og støjgrænserne er uacceptable, og at nogle ejendomme vil rammes af støj over det acceptable niveau. Bemærker, at naboer til møller af samme type fortæller, at der er en konstant støj fra møllerne, særligt på gode sommerdage.	Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages. Det kan ikke udelukkes at enkeltpersoner kan føle sig generet ved naboskabet til vindmøller blandt andet fordi støj opleves individuelt.
37. Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	Mener, at det er ubegribeligt at kommunen har taget projektet op til overvejelse, og at vindmølleprojektet bør skrinlægges efter de samme betingelser som ved Batum og Romlund, og inden der bliver spildt flere penge på undersøgelser. Spørger, om mennesker som bor i Låstrup/Vie og Ulbjerg ikke er regnet for det samme som dem, som bor i Batum og Romlund.	Byrådet har, siden Kommuneplan 2013 – 2025 blev vedtaget, modtaget 14 ansøgninger om nye vindmølleområder. Klima og Miljøudvalget besluttede den 25. februar 2016, at 5 af de konkrete ansøgninger skal undersøges nærmere, herunder området ved Låstrup.
38. Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	Bemærker, at der er sat en del penge i ejendommen på Løgstørvej 74. Bekymrer sig om værditab på ejendommen pga. den useriøse metode, der bruges til prissætning af tabet.	Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller. Der kan anmeldes krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme (værditabsordningen). Medmindre ejeren indgår et forlig om værditab med vindmølleopstilleren fastsættes værditabet af taksationsmyndigheden. Taksationsmyndigheden behandler sagerne ud fra en individuel vurdering af ejendommen og

		de aktuelle forhold på grundlag af en besigtigelse/taksationsforretning. Energistyrelsens har i marts 2016 offentliggjort en rapport om vindmøllers påvirkning af priser på beboelsesejendomme. Der er i arbejdet med rapporten afprøvet et en række variable, der kan beskrive forholdet mellem ejendomspriser og vindmøller, samt en række forskellige statistiske metoder. Analysen konkluderer bl.a., at de erstatninger, der tildeles husejere via værditabsordningen, generelt ligger højere end analysens gennemsnitlige værditab. Dette kan dog skyldes, at taksationsmyndigheden primært modtager sager, hvor værditabet er større end gennemsnittet, lyder forklaringen i analysen.
39. Torben Bligaard, Tingvej 50, 8832 Skals	Mener, at støjkortene viser, at Tingvej 50 vil kunne få alvorlige lydgener fra vindmøller. Mener, at den lavfrekvente lyd opstår når vinge og tårn møder hinanden, og at den kan brede sig længere ud end de beregnede zoner. Bemærker, at beregningerne er lavet af producenten og ikke af et uvildigt firma. Mener, at loven ikke fastsætter støjgrænser ved andre vindhastigheder end 6 og 8 m/s. Bemærker, at flere undersøgelser og forskning bekræfter, at man skal op på 10 x møllens højde, hvis det ikke skal have sundhedsmæssige konsekvenser på lang sigt.	Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages. Støjpåvirkningen ved Tingvej 50 er beregnet til at være under grænseværdien for støjfølsom anvendelse. Der er ikke krav om, at støjeregninger skal gennemføres af akkrediterede laboratorier eller certificerede personer. Hverken vindmølleleverandør eller opstiller har interesse i, at beregningerne er fejlbehæftede, da der efterfølgende kan stilles krav om, at der gennemføres en støjmåling, der dokumenterer, at vindmøllerne overholder støjkravet. Der stilles særlige krav til fremgangsmåden for støjmåling, og at målingen skal udføres af en akkrediteret støjmålingsvirksomhed jf. bekendtgørelsen om støj fra vindmøller. Miljøstyrelsen har i 2016 offentliggjort en undersøgelse af støjen fra nyere vindmøller i Danmark ved andre vindhastigheder end de normalt rapporterede 6 og 8 m/s. Overordnet set – med fokus på alle data – viser undersøgelsen, at kildestyrken (støjen ved vindmøllen) stiger med vindhastigheden op til omkring 7 m/s, hvorefter kurven knækker, og kildestyrken er tilnærmelsesvis konstant ved højere vindhastigheder. Staten har igangsat en helbredsundersøgelse, der ud fra registeroplysninger kan belyse, om støj fra vindmøller kan forårsage hjerte-kar- lidelser, depression, højt blodtryk, søvnforstyrrelser,

	Bemærker, at der er 2 tilfælde i Danmark, hvor lavfrekvent støj er anerkendt som årsag til sygdom. Bekymrer sig om vindmøllers betydning for sig selv og andre, særligt for børn. Mener, at kommunen skal finde et område med større vidder til vindmøllerne, da man ikke kender de langsigtede konsekvenser ved indirekte påvirkninger af mennesker, der bor omkring vindmøllerne. Mener, at hvis der er den mindste tvivl om hvorvidt området er egnet til vindmøller, så er det bedre at undlade vindmøller.	diabetes og påvirkning af fødselsvægt. Undersøgelsen er delt i to dele, som forventes afsluttet i hhv. 2016 og 2017. Haderslev Kommune har i april 2016 opfordret Sundheds- og ældreministeren, Miljø- og fødevareministeren samt Energi-, forsynings- og klimaministerne til at fremskynde offentliggørelsen eller til at præcisere sundhedsundersøgelsens værdi og betydning for kommunens vindmølleplanlægning. Ministrene svarede den 11. juni 2016, at ud fra den nuværende videnskabelige litteratur på området er der ifølge Sundhedsstyrelsen ikke sundhedsfagligt belæg for at sige, at vindmøllestøj medfører negative helbredseffekter. Ministrene meddeler også, at Sundhedsstyrelsen løbende følger litteraturen på området, og såfremt der måtte opstå afgørende ny viden, vil styrelsen tage sin vurdering op til fornyet overvejelse. På den baggrund meddeler ministrene, at det er deres klare opfattelse, at kommunernes arbejde med planlægning af vindmøller kan fortsætte, mens helbredsundersøgelsen pågår. Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, og at vindmøllerne overholder kommuneplanens retningslinjer om maksimalt 10 timers skygge om året (reel skyggetid), for at planerne kan vedtages.
40. Peter Buhl, Løgstørvej 74, 8832 Skals	Bemærker, at have oplevet hvordan heste let blev forskrækkede, kastede ryttere af, løb ud på Hobro Landevej til stor fare for trafikken. Spørger om kommunen vil tage ansvaret for eventuelt kommende ulykker for de mange heste fra Viegaard Stutteri der dagligt færdes meget tæt på de planlagte vindmøller og som vil blive påvirket af skyggekast.	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne. Hvis der sker skade på ryttere/heste må det afgøres efter de almindelige erstatningsregler, om der er ansvar for opstilleren af vindmøllerne.
41. Susanne Taarnager Strøm	Videresender hørings svar fra hørings svar nr. 26.	Se under 26.
42. Jens M. Christiansen, Vievej 8, Låstrup, 8832	Bemærker, at de er naboer til mølleprojektet og har været involveret i et naboprojekt med vindmøller gennem en aftale med Eurowind.	

Skals og Verner Christiansen, Vievej 6, Låstrup, 8832 Skals	Bemærker, at det er uacceptabelt og spørger hvordan deres matrikelnummer kan være anført under det ansøgte projekt i baggrundsmaterialet forud for beslutningsprocessen i februar. Bemærker, at nogle af vindmøllerne er placeret helt tæt på deres marker, og at de ikke har haft indflydelse på mølleplacering og at de ikke får nogen kompensation. Bemærker, at forvaltningen i vinter vurderede, at der kunne arbejdes videre med et fælles projekt. Svargiverne bemærker, at det vil kunne skabe plads og rum til møllerne og skabe fornuftig afstand til naboskel pga. et bredere areal. Spørger, om kommunen mener, at det er i orden at placere 150 meter høje vindmøller tæt op af naboskel, når der er mulighed for at lave et mere rimeligt projekt med god afstand til naboskel.	Den omtalte matrikel indgik i den oprindelige ansøgning som et areal med vingeoverslag. Kommunen har modtaget en opdateret ansøgning, hvor den pågældende matrikel ikke er involveret. Kommunen kræver en fuldmagt fra nabo-lodsejere i det tilfælde, at der vil være vingeoverslag på deres jord. I det tilfælde hvor vindmøller inklusiv vingeoverslag ikke går over skel vil nabo-lodsejere blive involveret i planlægningen på lige fod med andre naboer i området. Klima og Miljøudvalget besluttede den 25. februar 2016, at der skulle arbejdes videre med ansøgningen fra Carsten Jensen om placering af 4 vindmøller. Der er tale om et begrænset areal som kan overholde lovgivningens krav om afstand til nabobeboelse. Jordstykket ligger indenfor dette begrænsede areal.
43. Niels Jørgen Nielsen, Viegaard Stutteri ApS	Bemærker, at den planlagte vindmølleplacering er under 100 meter fra stutteriets skel, og at Viegaard Stutteri tager afstand fra opførelsen af vindmøller. Bemærker, at Viegaard driver Danmarks største stutteri; at støj og skyggevirksomheder vil umuliggøre stutteriets virke og virksomhedens fremtidige drift; at der er et enormt sikkerheds-risiko element med ryttere der færdes mellem de forskellige anlæg. Bemærker, at det ikke vil være muligt at have følhopper på foldene, der grænser op til vindmøllerne. Bemærker, at de har arbejdet og udviklet stedet over 30 år, og at der er investeret betydelige summer i anlæg og baner der ikke længere vil være brugbare. Bemærker, at man ikke vil kunne have konkurrencer i fremtiden. Mener, at Viegaard Stutteri må flytte og genetablere virksomhed	Der er 90 meter til arealer ejet af Låstrupgård ApS fra den nordligst ansøgte vindmølleplacering og 250 meter fra de øvrige ansøgte vindmølleplaceringer. Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten.

	et nyt sted, hvis der opstilles vindmøller, og at det vil kræve en ny investering på ikke under 90.000.000, hvilket de ønsker, at blive godtgjort med. Svargiver bemærker, at der i beløbet ikke er taget højde for driftstab og tab ved stadionetablering, samt den kinesiske investors krav. Spørger hvem der tager ansvar for de rideulykker der vil ske pga. vindmøller.	Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne. Hvis der sker skade på ryttere/heste må det afgøres efter de almindelige erstatningsregler, om der er ansvar for opstilleren af vindmøllerne.
44. Zhang Yong Jun, Viegaard Stutteri	Bemærker som investor i Viegaard Stutteri, at (44) har investeret 76 mio. kr. i opbygningen af træningscenter på Viegaard Stutteri og at (44) sammen med John Byrialsen arbejder på et stadion projekt til 75 mio. kr. Bemærker, at vindmøller vil påvirke forretningens sikkerhed samt sikkerhed og helbred for ryttere og kunder og påvirke æstetikken, ligesom det vil påvirke kreditværdigheden hos (44) som andelshaver. Bemærker, at det vil bringe hans søn i fare; påvirke sønnens træningsprogram; påvirke sønnens konkurrence og træningsheste. Bemærker, at han og John Byrialsen i 2014 mødtes med kommunen for at præsentere deres plan som efterfølgende blev godkendt af Viborg Kommune. De gjorde da opmærksomme på deres bekymring for en nabo svineejendom, som skabte lugtudfordringer for ryttere og kunder. Bemærker, at han vil gøre krav på værdien af sine investeringer og sin tid hos ansøger og kommune, da vindmølleplanerne vil ødelægge forretningen på Viegaard Stutteri og planerne for en stadion. Bemærker, at hans advokat vil opgøre det totale beløb for det	Bemærkninger vedr. vindmøllers påvirkning af heste vil blive behandlet i miljørapporten. Det er rigtigt, at forvaltningen tidligere flere gange har drøftet en udvidelse med Viegaard Stutteri, uden at det dog har ført til konkrete ansøgninger herom. Planlægning er erstatningsfri regulering, og der kan ikke på den baggrund ydes erstatning for værditab, skader og ulemper fra kommunen. Hvis der opstår et produktionstab, vil det skulle afgøres efter "de naboretlige regler", om der er erstatningsansvar for opstilleren af vindmøllerne. Hvis der sker skade på ryttere/heste må det afgøres efter de almindelige erstatningsregler, om der er ansvar

	eventuelle tab af 6 gårde, 11 huse, træningscentret og stadion ved opstilling af vindmøller. Spørger med henvisningen til de aflyste vindmølleplaner ved Romlund og Batum, hvorfor vindmøller skal opstilles et sted hvor det vil påvirke så mange mennesker og dyr.	for opstilleren af vindmøllerne. Byrådet har, siden Kommuneplan 2013 – 2025 blev vedtaget, modtaget 14 ansøgninger om nye vindmølleområder. Klima og Miljøudvalget besluttede den 25. februar 2016, at 5 af de konkrete ansøgninger skal undersøges nærmere, herunder området ved Låstrup.
45. Dorte Obel og Martin De Ross, Løgstørvej 61, 8832 Skals	Bemærker, at de ikke ønsker at få deres liv ødelagt af støj fra vindmøller. Mener, at deres gård falder i værdi pga. støj, og at de i forvejen er plaget af en øredøvende støj fra crossbanen. Spørger, hvorfor kommunen tror at mennesker i deres område mener at vindmøller er en god ide, når det ikke er lykkedes at stille vindmøller op andre steder. Svargiver spørger om deres liv ikke også er noget værd.	Det er en forudsætning, at vindmøllerne kan overholde gældende bekendtgørelse om støj, for at planerne kan vedtages. Vindmøller kan resultere i et værditab på ejendomme i området. Der kan derfor anmeldes et krav om erstatning for værditab på beboelsesejendomme. I forbindelse med offentlighedsperioden for planforslagene vil opstiller være forpligtet til at afholde et orienteringsmøde, hvor Energinet.dk orienterer om værditabsordningen. Der er alternativt mulighed for at indgå et frivilligt forlig med opstiller. Byrådet har, siden Kommuneplan 2013 – 2025 blev vedtaget, modtaget 14 ansøgninger om nye vindmølleområder. Klima og Miljøudvalget besluttede den 25. februar 2016, at 5 af de konkrete ansøgninger skal undersøges nærmere, herunder området ved Låstrup.